

HOTĂRÂREA CURȚII

DIN 7 FEBRUARIE 1979¹

Guvernul francez

împotriva Comisiei Comunităților Europene

„FEOGA”

Cauzele conexate C-15/76 și C-16/76

În cauzele conexate 15/76 și 16/76,

GUVERNUL FRANCEZ, reprezentat de Guy Ladreit de Lacharrière, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxembourg, la Ambasada Franței, 2, rue Bertholet,

reclamant,

împotriva

COMISIEI COMUNITĂȚILOR EUROPENE, reprezentată de consilierii săi juridici, domnii Jean Amphoux și Gôtz zur Hausen (în cauza 15/76) și Bernard Paulin și Giuliano Marenco (în cauza 16/76), în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul consilierului său juridic, Mario Cervino, Bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

pârâtă,

având ca obiect o acțiune în anulare a Deciziilor nr. 76/142/CEE și 76/148/CEE ale Comisiei din 2 decembrie 1975 privind verificarea conturilor prezentate de Republica Franceză pentru cheltuielile din exercițiile financiare 1971 și 1972, finanțate de Fondul European de Orientare și Garantare Agricolă (FEOGA), secțiunea Garantare (JO L 27, 2. 2. 1976, p. 5 și 17), în măsura în care Comisia nu a recunoscut că sumele de 1 240 514 FF și 72 590 447,69 FF privind ajutorul pentru laptele praf degresat, destinat hranei animalelor și exportat în Italia și, respectiv, pentru distilarea vinurilor de masă, trebuiau să fie plătite de FEOGA,

CURTEA,

constituită din domnii H. Kutscher, președinte, J. Mertens de Wilmars și Mackenzie Stuart, președinți de cameră, A. Donner, P. Pescatore, M. Sørensen, A. O'Keefe, G. Bosco și A. Touffait, judecători,

avocat general: domnul F. Capotorti

grefier: domnul A. Van Houtte

pronunță prezenta

¹ Limba de procedură: franceza.

HOTĂRÂRE

1 Prin două cereri depuse la 13 februarie 1976, Guvernul Republicii Franceze a solicitat anularea parțială, în temeiul articolului 173 primul și al treilea paragraf din Tratatul CEE, a Deciziilor nr. 76/142 și nr. 76/148 ale Comisiei din 2 decembrie 1975 privind verificarea conturilor pentru cheltuielile din exercițiile financiare 1971 și 1972, finanțate din Fondul European de Orientare și Garantare Agricolă (JO L 27, 2. 2. 1976, p. 5 și 17);

2 Întrucât cele două cauze au fost conexe în scopul procedurii, acestea trebuie să fie conexe și în scopul hotărârii;

Ajutoarele pentru laptele praf degresat folosit ca hrană pentru animale

3 Guvernul reclamant îi reproșează Comisiei că a refuzat să oblige FEOGA la plata sumei de 1 240 514 FF, pentru exercițiul financiar al anului 1971, achitată de autoritățile franceze ca ajutoare pentru laptele praf degresat, exportat din Franța în Italia și destinat utilizării ca hrană pentru animale, pe motiv că nu au fost respectate formalitățile de probă prevăzute de normele comunitare în materie;

4 Din Regulamentul nr. 986/68 al Consiliului din 15 iulie 1968 de stabilire a normelor generale de acordare a ajutoarelor pentru lapte degresat (JO L 169, 18. 7. 1968, p. 4), astfel cum a fost modificat prin regulamentele ulterioare ale Consiliului, precum și din regulamentele Comisiei referitoare la modalitățile de acordare a ajutoarelor, reiese:

- că valoarea ajutorului este, în principiu, plătită de agenția de intervenție a statului membru pe teritoriul căruia se află exploatarea care a denaturat laptele praf degresat sau care l-a utilizat pentru fabricarea furajelor combinate;

- cu titlu de măsură temporară, valabilă până la 30 iunie 1971, în cazul în care laptele praf a fost produs într-un stat membru, dar denaturat sau utilizat în alt stat membru, cel dintâi este autorizat să plătească ajutorul;

- momentul decisiv pentru plata ajutorului de către statul exportator este data la punerii sub control al fiecărui lot de marfă pe teritoriul statului membru importator;

- dovada punerii sub control de către statul importator nu poate fi adusă decât prin prezentarea exemplarului de control al documentului de tranzit comunitar, care conține anumite rubrici care trebuie completate în mod specific;

5 Sumele în litigiu privesc cazurile în care Comisia a constatat că ajutoarele fuseseră plătite de agenția franceză competentă, chiar și atunci când originalele exemplarelor de control ale documentului de tranzit comunitar nu au fost prezentate sau nu au fost completate în mod corespunzător;

6 guvernul reclamant contestă legalitatea refuzului Comisiei de a-și asuma răspunderea financiară pentru sumele respective, susținând că anomaliile constatate contravin numai unor formalități accesorii și că acestea au fost, pe de altă parte, rectificate ulterior;

7 în ceea ce privește pertinenta unei rectificări ulterioare, trebuie să se precizeze că, în cadrul unei acțiuni în anulare în temeiul articolului 173 din tratat, legalitatea actului atacat trebuie să fie evaluată în funcție de elementele de fapt și de drept existente la data adoptării actului respectiv;

8 o rectificare ulterioară datei respective nu poate fi, așadar, luată în considerare în scopul unei astfel de evaluări;

9 în ceea ce privește în special evaluarea legalității deciziilor Comisiei referitoare la verificarea conturilor prezentate de statele membre pentru cheltuielile finanțate de FEOGA, este necesar să se amintească faptul că obiectul unei astfel de decizii este acela de a constata și recunoaște că autoritățile naționale au efectuat cheltuielile în conformitate cu dispozițiile comunitare;

10 în cazurile în care normele comunitare autorizează plata unui ajutor numai cu condiția ca, la data efectuării plății, să fie îndeplinite anumite formalități de probă, un ajutor plătit cu nerespectarea acestei condiții nu este conform cu dreptul comunitar, și prin urmare, FEOGA nu poate fi obligat, în principiu, la plata cheltuielilor aferente la data verificării conturilor pentru exercițiul financiar în cauză, fără a aduce atingere eventualei competențe a Comisiei de a ține seama, în timpul altui exercițiu financiar, de prezentarea ulterioară a dovezii solicitate.

11 rezultă că rectificarea formalităților de probă survenită după plata ajutorului de către agenția națională competentă nu este de natură să invalideze refuzul Comisiei de a obliga FEOGA la plata cheltuielilor;

12 de asemenea este necesar să se examineze argumentul guvernului reclamant, conform căruia anomaliile constatate sunt doar accesorii și, prin urmare, nu ar trebui să fie invocate pentru a refuza finanțarea comunitară a ajutoarelor acordate;

13 în această privință, este necesar să se constate că, oricare ar fi importanța, în dreptul comunitar, a distincției între formalitățile administrative esențiale și cele accesorii, această distincție nu se aplică dovezilor solicitate în speță;

14 într-adevăr, normele comunitare în materie sunt redactate în termeni care nu oferă autorităților naționale nicio posibilitate de a accepta alte dovezi de punere sub control în țara importatoare decât dovada formală reprezentată de exemplarul de control al documentului de tranzit, completat și ștampilat în mod corespunzător;

15 obiectivul normelor administrative în cauză fiind acela de a exclude posibilitatea unei plăți duble, precum și posibilitatea ca mărfurile să fie reintroduse în circuitul normal al pieței, menținerea riguroasă a formalităților de probă se impune în acest scop și, în special, pentru a preveni orice practică frauduloasă cu scopul eludării măsurilor de control;

16 fără a intra într-o analiză detaliată a anomaliilor reținute de Comisie, se poate constata faptul că toate acestea presupun o nerespectare a cerințelor stricte de probă, prevăzute de normele comunitare;

17 prin urmare, trebuie să se concluzioneze că refuzul Comisiei de a obliga FEOGA la plata cheltuielilor în cauză nu este ilegal.

Ajutoare pentru distilarea vinului

18 Guvernul reclamant îi reproșează Comisiei că a refuzat să oblige FEOGA la plata sumei de 72.590.447,90 FF pentru exercițiul financiar al anului 1972, achitată de autoritățile franceze ca ajutoare pentru distilarea vinului, pe motiv că aceste cheltuieli nu au fost efectuate în conformitate cu normele comunitare în materie;

19 articolul 7 din Regulamentul nr. 816/70 al Consiliului din 28 aprilie 1970 privind dispozițiile suplimentare în domeniul organizării comune a pieței vitivinicole (JO L 99, 5. 5. 1970, p. 1) prevede că în cazul în care doar acordarea ajutoarelor pentru depozitarea privată a vinurilor de masă riscă să fie ineficientă, pot fi adoptate măsuri privind distilarea, pentru a obține o redresare a prețurilor;

20 Consiliul, considerând că această condiție era îndeplinită în urma recoltei abundente din 1970-1971, a hotărât, prin Regulamentul nr. 766/72 din 17 aprilie 1972 de stabilire a normelor generale referitoare la operațiunile de distilare a vinurilor de masă în perioada 24 aprilie 1972 – 27 mai 1972 (JO L 91, 18. 4. 1972, p. 1), să inițieze o campanie de distilare și să instituie un regim de ajutoare în acest scop;

21 guvernul francez, considerând insuficiente prețul minim și valoarea ajutoarelor stabilite în cadrul acestui regim, a instituit, cu titlu de măsură națională, un ajutor suplimentar;

22 Comisia a considerat că această măsură este incompatibilă cu normele comunitare în materie și a deschis împotriva Franței, în luna iulie 1972, procedura privind neîndeplinirea obligațiilor, prevăzută la articolul 169 din tratat;

23 cu toate acestea, în mai 1973, Comisia a informat guvernul francez că, întrucât măsurile în cauză erau de domeniul trecutului, hotărâse să nu continue procedura privind neîndeplinirea obligațiilor, adăugând că această decizie nu aducea atingere închiderii definitive a conturilor, efectuată anual de către Comisie, în numele FEOGA;

24 guvernul francez susține că, în cadrul prezentei proceduri, Comisia a abuzat de procedură redeschizând dezbaterile cu ocazia verificării conturilor, după ce renunțase la continuarea procedurii privind neîndeplinirea obligațiilor;

25 totuși, acest motiv nu poate fi reținut;

26 cele două proceduri sunt, într-adevăr, independente una de cealaltă, urmărind obiective diferite și fiind supuse unor norme diferite;

27 procedura privind neîndeplinirea obligațiilor prevăzută la articolul 169 din tratat urmărește să constate și să pună capăt comportamentului unui stat membru care încalcă dreptul comunitar, Comisia având libertatea, în cazul în care statul membru a încetat încălcarea invocată, să renunțe la urmărirea procedurii, fără ca, totuși, această renunțare la procedură să echivaleze cu o recunoaștere a legalității comportamentului contestat;

28 pe de altă parte, procedura de verificare a conturilor urmărește, în starea actuală a dreptului comunitar, să constate nu numai dacă cheltuielile au fost reale și efectuate în mod corespunzător, ci și dacă sarcina financiară rezultând din politica agricolă comună a fost corect repartizată între

statele membre și Comunitate; în această privință, Comisia nu beneficiază de o putere de apreciere care să-i permită să deroge de la normele care reglementează această repartizare a cheltuielilor;

29 întrucât suma în litigiu care, în opinia guvernului francez, trebuie impusă FEOGA, reprezintă, pentru totalitatea cantităților de vin care au fost distilate, proporția ajutoarelor acordate care corespunde ratelor stabilite prin normele comunitare, proporția corespunzând ajutoarelor naționale suplimentare care trebuie să fie plătite de Franța;

30 Comisia se opune unui astfel de calcul, susținând că măsura națională a avut ca efect denaturarea operațiunii de distilare, extinzând-o, în Franța, la cantități de vin mult mai mari decât cele care ar fi trebuit să fie distilate numai pe baza măsurii comunitare;

31 în aplicarea normelor comunitare, statele membre nu pot adopta în mod unilateral măsuri suplimentare de natură să compromită egalitatea de tratament a operatorilor economici în întreaga Comunitate și astfel să denatureze condițiile de concurență între statele membre;

32 măsura națională franceză în cauză fiind astfel incompatibilă cu dreptul comunitar, este imposibil să se verifice în ce măsură efectul total al conexării măsurilor comunitare și naționale se datorează uneia sau alteia dintre componente;

33 întrucât este, în special, imposibil să se stabilească cu certitudine ce cantități de vin ar fi fost distilate în Franța, în cazul în care măsura națională nu ar fi fost adoptată;

34 nici metoda de calcul folosită de guvernul francez, și nici o metodă întemeiată pe previziunile de distilare invocate de Comisie la data instituirii operațiunii, nu permit, prin urmare, împărțirea cheltuielilor imputabile Comunității și, respectiv, statului membru;

35 în aceste condiții, Comisia nu a avut altă soluție decât să refuze să oblige FEOGA la plata cheltuielilor efectuate de autoritățile franceze;

36 cererea de anulare depusă de guvernul francez trebuie, prin urmare, să fie respinsă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

37 Întrucât, în conformitate cu articolul 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată, în cazul în care s-a solicitat acest lucru de partea care a câștigat;

38 guvernul reclamant a căzut în pretenții;

39 prin urmare, acesta trebuie obligat la plata cheltuielilor de judecată;

pentru aceste motive,

CURTEA,

hotărăște:

1) Respinge cererile.

2) Obligă guvernul reclamant la plata cheltuielilor de judecată.

Kutscher Mertens de Wilmars Mackenzie Stuart Donner Pescatore
Sørensen O'Keeffe Bosco Touffait

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 7 februarie 1979.

Grefier
A. Van Houtte

Președinte
H. Kirschner